

TARTALOM

SZERKESZTŐI ÜZENET	0. oldal
HAZAI AGRÁRGAZDASÁG	1. oldal
NEMZETKÖZI AGRÁRGAZDASÁG	8. oldal
STATISZTIKA	11. oldal
SZABÁLYOZÁSI, PÁLYÁZATI INFORMÁCIÓK	14. oldal
KIEMELT TÉMA	16. oldal

Szerkesztői üzenet

Rajt előtt a Vidékfejlesztési Program

El kell kezdeni a pályázati felkészülést!

Miután 2015. augusztus tizedikén az Európai Unió elfogadta a magyar Vidékfejlesztési Programot (VP), Magyarország elkezdheti a 83 százalékos EU társfinanszírozású program végrehajtását. Programunk elsősorban a mikro-, kis- és középvállalkozások támogatásával a munkaerő-igényes ágazatok beruházásaira – mint például az állattenyésztés, kertészet, élelmiszer-feldolgozás – helyezi a hangsúlyt, valamint a környezeti változásokhoz való alkalmazkodást segíti.

Mivel a takarékszövetkezeti integráció éppen ezekben a vállalkozás-méreteken finanszírozza a legtöbb mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozást, számunkra kiemelt stratégiai kérdés ügyfeleink és leendő ügyfeleink pályázati tevékenységének segítése, finanszírozása. Ennek érdekében már elkezdtük a felkészülést. E havi Agrár Hírmondónk ezért kiemelt teret szentel a Vidékfejlesztési Programnak.

Jövőre indul a
pénzáram

A Programban a 2020-ig előttünk álló években összesen 4145 millió euróra (mintegy 1260 milliárd Ft) pályázhatnak a kedvezményezettek, 56 alintézkedés keretében. Az új program eljárásrendje több pontban változott a korábbihoz képest. Ilyen például az, hogy a források elnyerésének feltételeit pályázati felhívások formájában teszik közzé, vagy, hogy a pályázatokat kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani. Előleg igénylése esetén pedig kevés kivétellel – kötelező lett a biztosíték nyújtása.

Mindannyiunk érdeke, hogy minél jobban megismerjük a várhatóan a jövő év elejétől tömegesen kiírásra kerülő pályázatokat. Az alábbi linken elérhető a 897 oldalas VP egy könnyen kezelhető kézikönyve: <http://nak.hu/hu/csalomon/3128--50/file>.

Üdvözlettel,

Fórián Zoltán
vezető szakértő

Takarék Agrár Központ

Hazai agrárgazdaság

December vége a határidő!

Korlátozott földprivatizáció

A földforgalmi törvényben meghatározott földszerzési limit továbbra is érvényes lesz magánszemélyeknél, vagyis nem lehet korlátlan mennyiségben vásárolni termőföldet akkor sem, ha az esetleg egy-egy település közelében nagy területen áll rendelkezésre – derül ki az állami földek privatizációjáról szóló kormányhatározatból. A 2013 óta érvényes korlát szerint magánszemély nem vásárolhat 300 hektárnál több termőterületet, ezt a szabályt figyelembe veszik a várhatóan heteken belül kezdődő földliciteknel is. A kormány a közelmúltban bejelentett földeladási program során mintegy 300-380 ezer hektárnyi állami termőföldet értékesíthet. A szóban forgó termőterületeket kizárólag magyar állampolgárok, valamint földművesnek minősülő helyben lakók vásárolhatják meg. A szaktárca közlése szerint ebben a körben több mint 100 ezer potenciális vevő jöhet szóba országos szinten. A 3 hektárnál nagyobb földek esetében nyilvános árveréseket tartanak, az eddigi hírek szerint már októbertől. A programot nem is tolnák át 2016-ra. A most benyújtott határozat szerint a kormány felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a földrészletek értékesítésére december 31-ig sor kerülhessen. A földeladáshoz a liciteket a huszonhárom megyei jogú városban, a fővárosi és megyei kormányhivatalok által lebonyolított árveréseken rendezik meg. A kikiáltási ár a helyileg jellemző piaci ár plusz 10 százalék lesz, a licit felfelé elmozdulhat ettől, de lefelé nem. A 3 hektár alatti területek esetében nyilvános hirdetésekön keresztül értékesítik majd a földeket. A zömmel most is használatban lévő területeket bérleti szerződéssel együtt adják el, ám a lefektetett szabályok alapján a jelenlegi bérlők kétharmada, négyötöde nem tud majd vásárolni. Ezek a szereplők ugyanis vagy jogi személyiségű társaságok, vagy nem helyben lakó magánszemélyek. A kormányhatározatban szerepel az is, hogy a Magyar Fejlesztési Bank által a vásárlásokhoz igénybe vehető földvásárlási hitelprogram meghirdetésével segíti a folyamatot, ennek mielőbbi kidolgozására is utasítást adott Orbán Viktor. A konstrukcióról korábban Lázár János közölte: a feltételek kedvezők lesznek, a hitel kamata ugyanis nem lehet több mint a növekedési hitelprogramé, vagyis legfeljebb 2,5 százalékot terhelhetnek a kölcsönre. A szükséges önerő a várakozások szerint 10-20 százalék körül alakul majd. (Forrás: VG)

Takarék Agrár Központ kommentár

E hírlevél lapzárta idején még nem jelent meg az a konstrukció, amely a földeladások hitelezését lesz hivatott szolgálni. Mivel a határidő igen ambiciózus, az év hátra lévő részében várhatóan fel fognak gyorsulni az ezzel kapcsolatos események. A takarékszövetkezeti integráció mindenképpen részt kíván venni a programban.

Hazai agrárgazdaság

Lassan, de már bővül a piac

Szerfölött jó terméssel kecsegtet az ideai szüret

Szakértők szerint az utóbbi évek legígéretesebb szürete folyik a szőlőültetvényeken, bár a különböző szőlőfajták között nagy a szórás, amit még a termőhely szerinti eltérések is fokoznak. A szőlő ára a várakozások szerint 10 százalékkal lesz magasabb a tavalyinál. Információk szerint a cserszegi fűszeres kilogrammjáért 80-95 forintot adnak a felvásárlók, míg az Irsai Olivér kilogrammját 120-160 forintért vásárolták. Egyes korai érésű fajták ára alacsony szintről ugyan, de már elindult felfelé. Az év első nyolc hónapjában megduplázódott az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok forgalma, míg a jelzés nélküli boroké több mint a felére esett – derült ki az Agrárgazdasági Kutatóintézet (AKI) jelentéséből. Az AKI adatai szerint a földrajzi jelzés nélküli és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borok belföldön értékesített mennyisége több mint 2 százalékkal nőtt 2015 első nyolc hónapjában az előző év hasonló időszakához viszonyítva. A fehérborok iránt 6 százalékkal volt nagyobb a kereslet, mint egy évvel korábban. A vörös- és rozéborok iránti kereslet enyhén, 2 százalékkal visszaesett a megfigyelt időszakban. Az árak is emelkedtek, a hazai borok feldolgozói értékesítési ára 8 százalékkal volt magasabb a 2015. január-augusztus közötti időszakban, mint egy évvel korábban. A fehérborok 4 százalékkal, a vörös- és rozéboroké 14 százalékkal drágultak.

A fehérborok esetén az átlagár 34 százalékkal nőtt, míg az oltalom alatt álló boroké 23 százalékkal csökkent. A vörös- és rozéboroknál hasonló tendencia rajzolódott ki, a földrajzi jelzés nélküli borok értékesítési átlagára 12 százalékkal volt magasabb, míg az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott boroké 5 százalékkal mérséklődött. (forrás: Magyar Idők)

Takarék Agrár Központ kommentár

Több is, jobb is, helyenként, fajtánként még drágább is az ideai szőlő a tavalyinál. Az 59 ezer hektár szőlőültetvényről mintegy 420 ezer tonna szőlő kerülhet a borászatokba. Az ideai szőlőtermésből akár hárommillió hektoliter bor is készülhet. A tavalyi termelés 2,5 millió hektoliter volt, ami épp megfelel a 25 literes egy főre jutó éves borfogyasztásnak, és az ideai szüret idejére el is fogyott. Jó éve lehet tehát az ideai a szőlőtermelőknek, de a borászok sem panaszkodnak. A korábbi évek fejlesztéseinek köszönhetően a magyar borászatok a minőségi borokból jóval többet kínálnak, mint amit a hazai piac mind méretben, mind fizetőképességben, mind szerkezetében (tudatosságában) fel tud venni. A szakmai várakozások szerint januártól uniós forrásból 50 százalékos támogatásintenzitással bormarketing-kampány indulhat, amelynek megrendelője a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa lesz.

Hazai agrárgazdaság

Terméskiesés

Kevesebb kukorica

Az előzetes számítások szerint a tavalyi 9 millióval szemben idén összesen mintegy 6 millió tonna kukoricát takarítanak be - mondta Czerván György államtitkár. A kukorica idei vetésterülete 1,137 millió hektár, ami a múlt évi 93,2 százaléka, a várható hozam pedig a múlt évi 64,2 százaléka. Ipari célra 1,7 millió, takarmányként pedig előreláthatólag 2,5 millió tonnát használnak majd föl, így a 6 millió tonnás termésből is jutna exportra. (Forrás: Magyar Mezőgazdaság)

Takarék Agrár Központ kommentár

Miközben a kalászos gabonákból rekord közeli termésátlag mellett kisebb területen több termett a tavalyinál, addig a kukorica nagyon megszenvedte a hőséget.

Az EU egészében is jelentős a visszaesés. Míg a 2014/15-ös szezonban 77,8, addig az augusztusi előrejelzések szerint a 2015/16-osban 58,7 millió tonnás kukoricatermesre lehet számítani, ami 25 százalékos csökkenés. Ez azt jelenti, hogy a korábbi évekre jellemző 8 millió tonnás import 10 millió tonnásra emelkedik a közösség szintjén. Hozamok tekintetében Magyarország a tagállamok között továbbra is a mezőny második felébe tartozik.

A kukorica bevételkiesése érzékenyen érinti a gazdálkodókat, de pénzügyi helyzetük jelentős romlására nem számítunk.

Elindult a 2015-ös Tejkampány

A tej-szív logó a középpontban

A magyar tej és tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére 2015 júliusában intenzív kampányt indított a Magyar Turizmus Zrt. A kampányban a Magyar Turizmus Zrt. Agármarketing Vezérigazgatósága szorosan együttműködik a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanácsal. A két szervezet azt a célt tűzte ki, hogy ösztönözze a tudatos vásárlást, megtanítsa a fogyasztókat, mire figyeljenek oda, ha minőségi, hazai tejet szeretnének vásárolni. Kiemelt cél továbbá a helyi értékek védelme is.

A fogyasztás ösztönzése érdekében kóstoltatást és termékbemutatót szerveznek a Tej Terméktanácsban tagsággal rendelkező kiskereskedelmi áruházláncok összesen 36 üzletében. A promóció során külön figyelmet szentelnek annak, hogy megismertessék a fogyasztókkal a „Tej-szív” logót, valamint az ovális eredetjelző védjegyet. (Forrás: Trademagazin)

Takarék Agrár Központ kommentár

A magyarországi tej és tejtermékfogyasztás nem csak a biológiai igényektől marad el, hanem korábban már elért szintjétől is. Növelését a fizetőképesség tartós emelkedését kihasználva a fogyasztói ismeretek bővítésével lehet elérni. Mi magunk, mint fogyasztók is sokat tehetünk azért, hogy tejszektorunk erősödjön. Minél rövidebb az áru útja a termelőtől a fogyasztóig, annál hatékonyabb a helyi gazdaság fenntarthatóságához való hozzájárulásunk. Különösen igaz ez a vidéki térségekben, ahol jellemzően a kistermelői tejtermékek vásárlása megoldhatóbb, mint a nagyvárosokban. **Ügyfeleinket is segíthetjük például szervezett, közvetlen árurendeléssel, ami még szorosabbra fűzi az együttműködést.** A tejszektor azonban nem csak az alacsony fogyasztás, hanem a kényelv és az áresés is sújtja. Ezért e lapszámban is fontos téma maradt.

Hazai agrárgazdaság

Tudtuk, hogy nem
túnt el véglegesen

Újra támad a veszélyes vírus Magyarországon

Újra kimutatták Magyarországon az úgynevezett kéknyelv betegséget. Szeptember elsején vett vérmintákból két állatnál mutatta ki a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) a kéknyelv vírust egy 350 üszős Tolnai szarvasmarhatelepen. Az állategészségügyi hatóság a fogékony állatokat tartó telepeknél a kitörés körüli 3 kilométeres sugarú körben megemelt számban végzi a betegség elterjedtségének felmérésére szolgáló vérvizsgálatokat, 20 kilométeres körzetben pedig 30 napos megfigyelési zárlatot rendel el.

Az emberre nem veszélyes

A kéknyelv megbetegedést - amelyet szúnyogok csípése terjeszt – tavaly is kimutatták. A vírust október közepén diagnosztizálták Csongrád megyében, majd elterjedt az ország más részeire is. A mostani újabb kitörés ellenére az elmúlt évi eset miatt elrendelt, jelenleg is érvényben lévő megfigyelési és védőkörzetet (azaz a korlátozás alá vont területeket) nem kellett módosítani, azok továbbra is érvényesek. A vírus a kérődzőkre – szarvasmarhákra, juhokra, kecskékre – veszélyes, az összes többi állatra és az emberre nem. Ugyanakkor jelentős változás a tavalyi intézkedésekhez képest, hogy a fertőzött állatokat nem ölik le. Ehelyett az állategészségügyi hatóság a fogékony állatokat rovarirtó szerrel védi a kitörés körüli 20 km-es sugarú körben és vakcinázza a védőoltást még nem kapott egyedeket. E területeken a betegség elterjedésének megakadályozását jelentősen segíti a törpeszúnyogok élőhelyeinek gyérítése is. Ez nem kizárólag vegyszeres úton történhet, hanem úgyis, hogy a vízállásos területeket, a trágyát és a trágyalét mechanikusan – földréteggel – lefedik.

Vakcinázás állami támogatással

A korlátozás alá vont területek 20 kilométeres zónán kívül eső részein is lehetőség van a fogékony állatok védőoltására – közölte a Nébih. E területeken a vakcinázás nem kötelező, hanem önkéntes alapon kérhető az állományokat ellátó állatorvostól. Ez esetben a védőoltás alapvetően az állattartó költségére történik, aki állami támogatást is igénybe vehet. Az önkéntes vakcinázás minél szélesebb körű elvégzése egyrészt fontos szerepet játszik a betegség elterjedésének megakadályozásában, másrészt az állattartók állományait védi egy esetleges fertőződés okozta kártételtől – hívja fel a figyelmet a hivatal. (Forrás: agrarszektor.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

Miután a környező országokban felütötte felét, sajnos nem sok esélyünk volt arra, hogy minket elkerül a kéknyelv járvány, és továbbra is fenn tudjuk tartani 2008 óta tartó kéknyelv betegség mentességünket. A tavalyi nyár folyamán egyre közelebről jöttek - az elsősorban a szúnyogok által terjesztett - vírusos betegséggel kapcsolatos hírek. Görögország, Törökország, Bulgária, Macedónia, Bosznia-Hercegovina, Albánia, Szerbia és Románia után októberre hozzánk is elért a járvány. E második felvonás már felkészülten ért minket, így a piaci hatásai is sokkal kisebbek.

Hazai agrárgazdaság

A tejesek soha nem kaptak ennyi támogatást

Sok vagy kevés? - Így értékelik a rendkívüli milliárdokat

Összesen 2,9 milliárd forintnak megfelelő összeget használhat fel Magyarország a tejválság kezelésére abból az 500 millió eurós csomagból, amelynek felosztásáról szeptember 15-i luxembourgi ülésükön döntöttek az uniós agrárminiszterek. Hazai vélemények szerint a 2,9 milliárdos keret nagyobb az uniós termelésen belüli magyar részarányánál, de jóval kevesebb az elmúlt időszakban elszenvedett hazai tejágazati veszteségeknél. Egyelőre nem tudni, Magyarország hogyan oszthatja el az összeget, de a terméktanács szerint abból a termelőknek és a feldolgozóknak egyaránt kapniuk kellene. Kiemelkedő magyar agrárdiplomáciai sikerként értékelte Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, hogy az uniós agrárvezetők szeptember 15-i luxembourgi tanácsülésükön 2,9 milliárd forintos rendkívüli támogatást szavaztak meg Magyarországnak a tejválság kezelésére. Magyarország támogatása így abszolút értékben és arányaiban is nőtt, mivel egy 2009-es hasonló helyzetben csak egymilliárd forintot kaptunk – fogalmazott az MTI-nek a miniszter. Az uniós agrárminiszterek most egy 500 millió eurós csomagot osztottak fel, amelyet a tej- és a sertésszektor vehet igénybe az orosz embargó, a felvásárlási árak csökkenése és az ideai aszály miatt. Az összegből a tagországok 420 millió eurót kapnak „nemzeti boríték” formájában a tejválság kezelésére, míg 80 millió eurót a sajt, a sovány tejpor és a sertéshús magántárolási támogatására használhatnak fel. A magyar tejágazat csak az orosz embargó miatt 5,5-6,0 milliárd forintos veszteséget szenvedett, így a 2,9 milliárd forintos összeg nem oldja meg a gondokat – nyilatkozta Mélykúti Tibor, a Tej Szakmaközi Szervezet és Termék Tanács elnöke. Ha viszont azt nézzük, hogy Magyarország egy százalékkal részesedik az uniós teljes tejtermeléséből és termelésarányosan csak 1,5 milliárd forint – literenként nagyjából egy forint – támogatás járt volna, a 2,9 milliárdos keret az elnök szerint sikeresnek is nevezhető. Sok múlik azon is, hogy a 2,9 milliárdos összeget miként lehet majd felhasználni, de az elosztási feltételek egyelőre nem ismertek. (Forrás: agrarszektor.hu)

Takarék Agrár Központ kommentár

A tej áresése a nemzetközi piaci helyzet miatt indult el az elmúlt évben. A krízis feloldása is ott fog megtörténni, méghozzá várhatóan jövő tavasszal kezdődően. Az EU támogatása ugyanakkor jelképes. A TakaréK Agrár Központ álláspontja szerint az EU-nak nincs hatáskörrel az ehhez hasonló helyzetek kezelésére, még a csomag többi elemével együtt sem. A középtávú kilátások ezzel együtt is egyértelműen pozitívak a hazai tejpiac és a nemzetközi értékesítési lehetőségek szempontjából is.

Az egyetlen, Magyarországon elérhető országos önköltségi adat az Agrárgazdasági Kutató Intézeté, ez 2014-ben 84,92 Ft/l. Hozzáadva a tavaly kifizetett támogatásokat is (12,94Ft/kg – l/kg váltószám 0,93) megállapítható, hogy ebben az évben is lehet jövedelmet termelni a tejgazdaságokban. Persze a támogatási rendszer átalakulása miatt a nagyobb üzemek (1800 ha felett) mindenképp szembesülnek a területalapú támogatások csökkenésével is.

A TakaréK Agrár Központ egy, a tejszektor helyzetével és kilátásaival foglalkozó előadással vesz részt a Portfolió Agrár Szakmai Napok őszi rendezvénysorozatán.

Hazai agrárgazdaság

Megszűnt az eu-s támogatás

A hazai dohánytermesztés megszűnésétől tart a MADOSZ

Nem tudni, mi lesz a közel 20 ezer, hátrányos helyzetű munkavállalóval, akinek ez idáig a dohánytermesztés nyújtott egyetlen, biztos megélhetési forrást Magyarországon, ugyanis maga az ágazat hazai fennmaradása kérdőjeleződött meg az idei évtől az uniós források megszűnésével. Az EU eddig a szerkezetátalakítási program részeként összesen 24,2 millió eurót adott a dohánytermesztésből élőknek, azonban az idei évtől a dohány lekerült a támogatási listáról. A nemzeti források egyelőre a korábbi uniós pénzek 60 százalékát pótolják, ráadásul a támogatás igénylésének bürokratikus folyamata sokszor nehézséget jelent még a jól képzett dohánytermelők számára is. Mindezek mellett az idei aszályos időjárás a felvásárlási árakra és a mennyiségre is negatív hatással van – hangzott el a Magyar Dohánytermelők Országos Szövetsége (MADOSZ) által hagyományosan, évenként megrendezett Dohánytermesztési Nyílt Napon.

Kisebbségi támogatás

Támogatás nélkül pedig a dohánytermesztés rendkívül költséges tevékenység: 1 hektár terület megművelése 2 millió forintot is felemészt, és jövedelmezőség nélkül a dohánytermesztők a településen élőknek sem tudnak rendszeres foglalkoztatást biztosítani. A helyzet komolyságát jól példázza, hogy az érintett területek 80 százaléka az amúgy is munkanélküliség sújtotta Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található. További problémát jelent, hogy a támogatások igénylésére hozott jogszabályok folyamatosan változnak és szigorodnak: sokszor a diplomás termelők is eltévednek a bürokrácia útvesztőiben, mivel az igénylési feltételeknek is egyre nehezebb megfelelni.

Bizonytalanság

Idén egyébként az időjárás sem kedvezett a termésnek: az aszály miatt várhatóan 25%-os kieséssel kell számolniuk a termelőknek. Ráadásul nemcsak kevesebb, de gyengébb minőségű is a dohány, mindez pedig rányomja a bélyegét a felvásárlási árakra.

(forrás: Élelmiszer Online, részlet)

Takarék Agrár Központ kommentár

A dohányágazat támogatási rendszeréről szóló rendeletcsomag szerint a dohánytermesztéshez évente összesen 5 milliárd forintot kaphatnak a termelők, az összeg nagyobb részét, 3,5 milliárd forintot átmeneti nemzeti támogatásként, a fennmaradó 1,5 milliárdot pedig a de minimis forrásból folyósítják majd számukra. Ez hektáronként átlagosan 900 ezer forintos támogatás lesz, amit az idei támogatási feltételek teljesítése esetén, várhatóan 2016 második negyedévében fizetnek ki a gazdálkodóknak. Ezzel a magyar szakigazgatás az EU által emelt korlátok között elment a lehetőségei határáig. Az új dohányprogram azáltal, hogy több elemből áll össze, nagyobb odafigyelést igényel és nagyobb adminisztratív terhet is jelent a termelők számára.

A Takaréknál Agrár Központ szerint a dohányszektor lassú leépülése nehezen állítható meg. A dohánytermő terület évről-évre csökken. Míg például 1991-ben több mint 10 ezer hektár, 2004-ben már csak 6 ezer hektár, idén pedig mindössze 4400 hektár az ország dohánytermő területe. A kedvezőtlen időjárás miatt a leszerződött 8200 tonnás termésmennyiség helyett 7000 tonna körüli termés várható.

Hazai agrárgazdaság

A napraforgót is megviselte a hőség

Mivel éppen ezekben a napokban fejezik be a munkát a kombájnok a napraforgótáblákon, időszerű arról beszélnünk, hogyan alakul idén e meghatározó szántóföldi növényünk termése, piaca. A napraforgó az egyik legfontosabb ipari növény, amelyet a magyar mezőgazdaság előállít. Magyarországon mintegy húszezer termelő foglalkozik ezzel az olajos növényvel. A napraforgóból elsősorban étolajat állítanak elő, de a margarin és a szappangyártás alapanyaga is egyben. A gyártás melléktermékét az állattartók hasznosítják.

Elmarad a tavalyi csúcstól

Az előzetes termésbecslések szerint valamivel 1,5 millió tonna alatti mennyiséget takaríthatnak be a földekről a gazdálkodók, ami elmarad a tavalyi történelmi csúcshoz viszonyított szinttől. A táblák állapota megyénként eltérő képet mutat.

A júliusi és az augusztusi hőség, valamint a hosszan tartó csapadékmentes időszak alaposan megviselte a hazai napraforgó-állományt. A gyengébb, rosszabb minőségű, homokos területeken a napraforgófejek „megégtek”, itt kevesebb termés várható – derült ki a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara jelentéséből. Az állományok az ország egész területét nézve kettős képet mutatnak. Az ország azon részein, ahol korán vetettek és kevés csapadék hullott, az állományok már betakarítás előtt állnak: az alsó levelek sárgulnak, a fejek megtörttek. Ezekben a területeken alacsonyabb termésátlagok várhatóak, a szárazság miatt sok állományban lesznek üresek a napraforgófejek. Ezzel szemben azokról a területekről, ahol nem volt gond a vízgazdálkodással, jó minőségű talajba vetették el az állományt, ráadásul az év folyamán több csapadékot kaptak a növények, nagyobb mennyiséget takaríthatnak be a termelőik.

A Földművelésügyi Minisztérium az agrárkamara által begyűjtött megyei adatok összesítése után közölte: a napraforgó becsült betakarítható termésátlaga hektáronként országosan **2,29** tonna körül alakul, ami elmarad az előzetes termésbecsléskor várt értéktől. A legalacsonyabb termésátlagot Bács-Kiskun és Nógrád megyéből jelentették a gazdálkodók, itt hektáronként 1,8, illetve 1,84 tonnás termés várható.

(Forrás: Takarékbank Agrár Központ összeállítás)

Takarék Agrár Központ kommentár

A Takarékbank Agrár Központ arra számít, hogy a napraforgómag termelése és ezáltal globális szerepe is tovább növekszik az előttünk álló években. Tovább fog emelkedni a magas olajsavtartalmú fajták aránya (ez azokat takarja, amelyek olajsavtartalma 85 % feletti, tovább eltarthatók és magasabb a hőstabilitásuk). Ma a világ napraforgó olaj fogyasztásának mintegy 10 százalékát teszi ki a magasolajsavas napraforgóból készült termék. E téren Franciaország jár az élen, ahol a vetésterület körülbelül 60 százaléka már magasolajsavas, Spanyolországban 30 százalék és folyamatosan nő. Hazánkban az elmúlt évi termés 12 százaléka került ki ebből a szegmensből, idén hazánkban is növekedést várunk. E téren határozottan a környező országok előtt állunk.

Nemzetközi agrárgazdaság

Növekvő önellátás

Brutálisan nagyot csökkent az oroszországi agrárimport

A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek oroszországi importja 2015 első félévében jelentősen csökkent, ami többek között a 2014 augusztusa óta több nyugati ország számos mezőgazdasági termékére, és az onnan származó élelmiszerekre érvényben lévő moszkvai embargóra vezethető vissza.

Ennek következtében az agrárkereskedelmi mérlegdeficit az egyidejűleg ugyancsak csökkenő export ellenére 6,6 milliárd dollárral (5,7 milliárd euró) vagy 54 százalékkal 5,6 milliárd dollárra (4,8 milliárd euró) csökkent.

Az Oroszországi Statisztikai Szolgálat (Rosstat) adatai szerint az ország mezőgazdasági importja az előző évi időszakhoz képest 38,4 százalékkal mintegy 12,6 milliárd dollárra (10,9 milliárd euró) csökkent. Részleteiben tekintve a szárnyasok importja 52,4 százalékkal, 102.000 tonnára csökkent, míg a vörös húsé 33,5 százalékkal 285.000 tonnára. Oroszország 185.000 tonna halat importált még, ami 44,7 százalékos mínuszt jelent. Emellett a vaj importja 46,6 százalékkal mintegy 36.900 tonnára csökkent, a sajt és a túró esetében a csökkenés 54,3 százalékos, itt 84.800 tonna az import.

Az oroszok ezen kívül gyümölcsöt és zöldséget is kevesebbet vásároltak külföldön: Paradicsom esetében a moszkvai statisztikusok 17,5 százalékos importcsökkenést regisztráltak, így a paradicsom mennyisége 495.000 tonna. Az uborka mennyisége 34,9 százalékkal 78.900 tonnára csökkent, míg az alma 32,1 százalékkal 505.000 tonnára. A tejpor és a pálmaolaj azon kevés termékek közé tartozik, melyeknél a vizsgált időszakban növekedett az import.

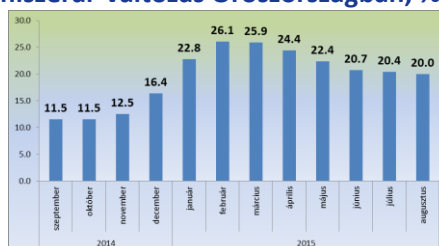
Másrészt a Rosstat a mezőgazdasági exportbevételek 15,8 százalékos, mintegy 7 milliárd dollárra (6,0 milliárd euró) való csökkenését jelezte 2015. január és június között az előző évi időszakhoz képest. Ebből kb. 2,0 milliárd (1,7 milliárd euró) esik a gabonára, ami 13,1 százalékos csökkenést jelent. Az exportált gabonamennyiséget tekintve ugyanakkor 8,0 százalékos, összesen 9,8 millió tonnára történő növekedést jeleztek, amiből 5,5 millió tonna a búza, 2,1 millió tonna az árpa, és 1,9 millió tonna a szemes kukorica. (Forrás: raiffeisen.com)

Takarék Agrár Központ kommentár

Az orosz agrárstratégia célja az önellátás elérése, ebből a szempontból az élelmiszerembargó kapóra jött számukra. Noha a stratégia működik, a piacárás árát a fogyasztó fizeti meg. Oroszországban az élelmiszerárak 20 százalékkal voltak magasabbak 2015 augusztusában, mint egy évvel korábban. Minden idők legmagasabb élelmiszer-inflációja 2015 februárjában volt, amikor az élelmiszerárak 26,1 százalékkal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban.

A következmények egyértelműek: nincs visszatérés az orosz piacra. Egyes kisebb szegmensekben talán elképzelhető (pl. tenyészállatok), hogy a magyar termelők újra pozíciót szereznek, de a jövőt nem szabad az orosz piacra építeni.

Élelmiszerár-változás Oroszországban, %év/év

Forrás: orosz KSH

Nemzetközi agrárgazdaság

Magas készletek+olcsó energia+kínai lassulás

Ön észrevette? Zuhannak az élelmiszerárak a FAO szerint

Augusztusban szinte az összes alapvető élelmiszer-alapanyag olcsóbb lett a világpiacon, így a FAO élelmiszerár-indexe a júliushoz képest mért 5,2 százalékos csökkenéssel az elmúlt hét év csaknem legnagyobb esését produkálta - közölte az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) csütörtökön.

A tájékoztatás szerint a bőséges készletek, az energiaárak zuhanása és a kínai gazdaság lassulása körüli aggodalmak miatt esett ekkorát az index, amely így 155,7 ponton állt augusztusban. A FAO élelmiszerár-indexet a világszinten legfontosabb öt élelmiszert (szemes termények, húsfélék, tejtermékek, növényi olajok és cukor) tartalmazó élelmiszerkosár árának változása alapján határozzák meg.

A gabonaár index augusztusban 154,9 pontos átlagot ért el, ami majdnem 9 százalékkal alacsonyabb júliushoz képest és a legalacsonyabb érték 2009. március óta. A növényi olajok ára hasonló mértékű csökkenéssel szintén hat és fél éves minimumán van. A fő mozgatórugók a nemzetközi pálmaolaj-piaci nehézségek, a gyengülő indiai és kínai kereslet és az ennek ellenére várhatóan növekvő termelés.

Jelentősen mérséklődött a tejpor, a sajt és a vaj ára is, ami hasonló mozgást generált a tejár-indexben. A 9 százalékos csökkenést szakértők főleg a kínai, közel-keleti és észak-afrikai piacokon érzékelhető kereslet-visszaeséssel magyarázzák.

A brazil reál dollárral szemben további leértékelődése is hozzájárult ahhoz, hogy a cukorért 10 százalékkal kevesebbet kell fizetni a világpiaci kereskedelemben. További fontos tényező, hogy India, a világ második legnagyobb cukor-előállító országa nagy export kapacitásokkal fog rendelkezni a következő szezonban. Az alapvető élelmiszerek között egyetlen kivételként a hús árindexe maradt változatlan augusztusban az előző hónaphoz képest, az egy évvel ezelőtti árakhoz viszonyítva azonban 18 százalékkal alacsonyabb volt az index - írja a FAO.

A FAO legfrissebb becslése szerint a teljes gabonatermelés a 2015-ös szezonban eléri a 2540 millió tonnát, ami több mint a korábban megjelent adatok, de 21 millió tonnával kevesebb a tavalyi rekordévhez képest. Bőséges termés várható a szemes gabonák, a búza és a rizs esetében is - olvasható a tájékoztatásban. (Forrás: MTI)

Takarék Agrár Központ kommentár

A nemzetközi folyamatokat – ahogyan a tejiaci krízis esetében is - több tényező együttes hatásaként kell értékelni. A három legfontosabb tényező közül a készletek nem fognak rövidtávon mérséklődni, az olajár várhatóan alacsony marad az előttünk álló hónapokban is, a kínai gazdaság pedig nem tud újabb csodát felmutatni. Ebből az következik, hogy az agrárárak továbbra is alacsonyak maradnak. A TakaréK Agrár Központ előrejelzése szerint a csökkenő trend még a jövő év első felét is meg fogja határozni. (A legfrissebb hazai adatokat a statisztikai rovatban mutatjuk be.)

Nemzetközi agrárgazdaság

A külföldiek erősen érdekeltek a szántóföldi termesztésben

A román szántóterületek jó egyötödét nem az ott lakó gazdák, hanem külföldiek művelik.

A 9,5 millió hektárt magába foglaló teljes területből az országos sajtójelentések szerint közel 1 millió ha Olaszországból, Németországból, Dániából, Hollandiából és Nagy-Britanniából származó magán- és jogi személyek tulajdona. További 1 millió hektárt művelnek lízing vagy koncesszió alapján. A balkáni ország mezőgazdasága az elmúlt tíz évben a külföldi befektetők vonzó célpontjává fejlődött. Elsőként az olasz befektetők jelentek meg, akik néhány száz euróért kis parcellájú szántóterületeket vásároltak, a területeket konszolidálták, és 4.000 – 5000 EUR/ha értéken újra értékesítették, például más külföldieknek. A mezőgazdaság szempontjából különösen kedvező nyugati részen, Temes térségében a nagyon jó fekvésű területek akár a 10.000 EUR/ha legmagasabb árat is elérték. A „Capital” elnevezésű román gazdasági lap például felsorolt egy tucat külföldi „Global Player”-t, akik mind több ezer hektár területen gazdálkodnak, köztük található a „Spearhead International” vállalatcsoport 18.200 hektárral. A mezőgazdasági területek megvásárlása Romániában mindazonáltal bonyolultnak számít. A vásárlás lebonyolítása fél évig is eltarthat; a vásárlónak a vételár mellett hektáronként 500 és 1000 EUR közötti ún. „művelési díjat” is fizetni kell. Romániában mégis tovább növekszik a külföldiek által megvásárolt mezőgazdasági területek és mezőgazdasági üzemek száma, idézte a „Capital” a bukaresti ingatlanközvetítőket. (Forrás: proplanta.de)

Tovább növekszik a külföldiek jelenléte a romániai földpiacon

Statisztika

Jó év volt a kalászosoknál

Kisebb területen több kalászos gabona termett, rekord közeli a termésátlag

2015-ben 4,6 százalékkal kisebb területen, az előző évinél 2,8 százalékkal több, 7,5 millió tonna kalászos gabona termett. A termésátlagok – a rozs kivételével – felülmúlták az előző évit. A búza termésátlaga 1991 óta nem volt ilyen magas, az elmúlt öt év átlagát 22 százalékkal haladta meg. A növekedésnek kedvezett a tavaly őszi és az idei májusi csapadékos időjárás.

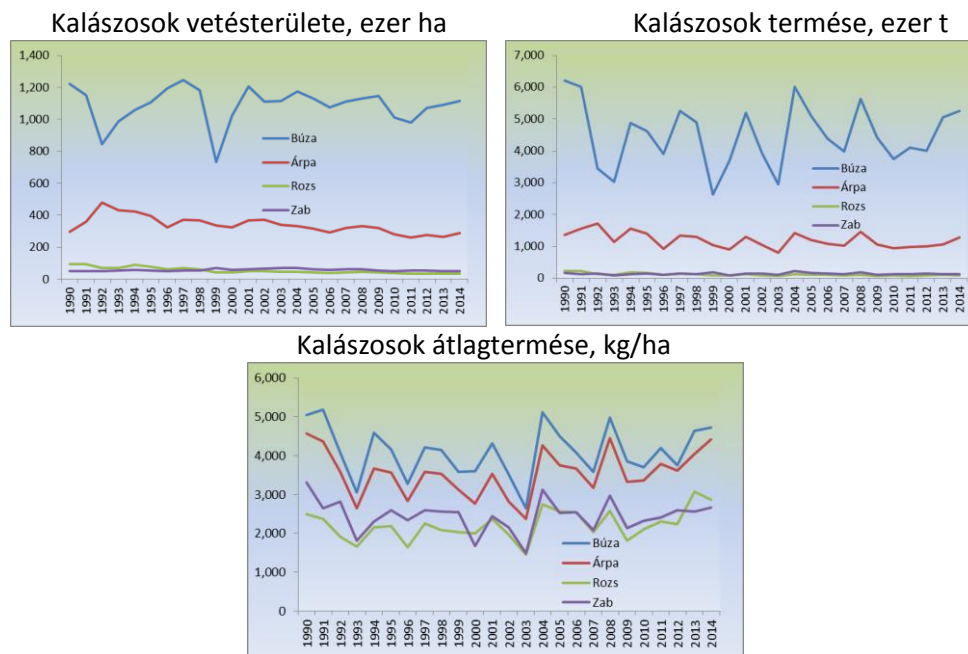
Búzából 2015-ben az egy évvel korábbinál 7,6 százalékkal kisebb területről 0,4 százalékkal nagyobb termést takarítottak be; a termésátlag 5140 kilogramm/hektár volt.

Az árpa betakarított területe az előző évinél 2,8 százalékkal, a termésmennyiség 12 százalékkal volt több, ami 9,0 százalékkal nagyobb termésátlagot eredményezett. Őszi árpából 18 százalékkal több termett, tavaszi árpából viszont 6,5 százalékkal kevesebb, mint 2014-ben.

A tritikálé betakarított területe 3,7 százalékkal haladta meg az előző évit. A learatott termés mennyisége 4,8, a termésátlag 1,0 százalékkal növekedett.

Zab esetében a 2014. évinél 11 százalékkal kisebb területről az előző évinél 4,1 százalékkal kevesebb termést takarítottak be, az átlagos hozam viszont 7,9 százalékkal emelkedett.

Rozst ebben az évben közel 37 ezer hektáron, a tavalyinál 3 ezer hektárral nagyobb területen arattak. A termés a 2014. évihez képest 7,0 százalékkal növekedett, a termésátlag 2,4 százalékkal alacsonyabb volt.

Forrás: KSH

Takarék Agrár Központ kommentár

A kalászosok vetésterületének nagysága stabil. A grafikonok viszont jó mutatják azt is, hogy az időjárásnak való kitettség továbbra is magas. Annak ellenére, hogy a technológiák fejlődése éppen ezt a kitettséget hivatott mérsékelni, illetve hogy a technológiai fegyelem is érzékelhetően javul.

Mezőgazdasági termelői árak, július

2015 júliusában a mezőgazdasági termelői árak 5,6 százalékkal elmaradtak az előző év azonos időszakától. Ezen belül a növényi termékek ára 1,9, az élő állatok és állati termékeké 11,2 százalékkal csökkent.

25 hónapja csökken

2015. júliusban a 2014. júliushoz képest:

A gabonafélék ára 8,1, a zöldségféléké 3,3 százalékkal csökkent.

A búzánál elkezdődött a betakarítás, felvásárlási ára 2,2 százalékkal emelkedett, miközben a kukorica ára továbbra is csökkent (15%-kal).

A burgonya ára 9,0, a gyümölcsféléké 24 százalékkal nőtt.

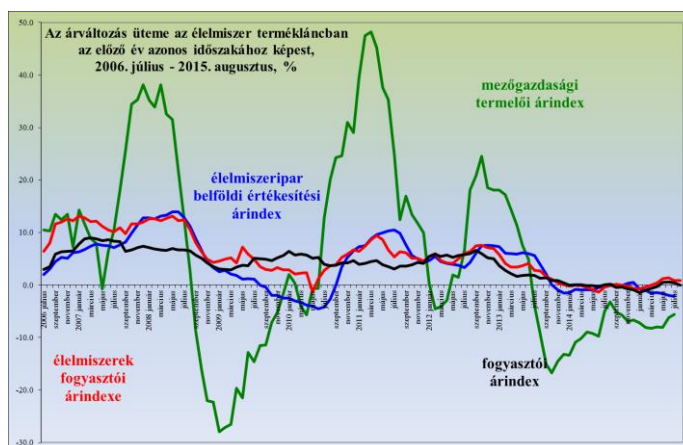
Az élő állatok termelőiár-szintje 9,0, az állati termékeké 16 százalékkal mérséklődött.

2015. január–júliusban az előző év azonos időszakához viszonyítva:

A mezőgazdasági termelői árak 5,7 százalékkal mérséklődtek, ezen belül a növényi termékeké 3,6, az élő állatok és állati termékeké 8,9 százalékkal.

A vágósertés ára 12 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól, attal együtt, hogy január óta emelkedik. Januárban a felvásárlási ár 338 forint volt kilogrammonként, júliusban 358 forint.

A tej termelői ára 21 százalékkal visszaesett, a felvásárlási ár januárban 91 forint volt literenként, júliusban 76 forint.

Forrás: KSH

Takarék Agrár Központ előrejelzés

Az árcsökkenés az egész élelmiszer termékláncre jellemző ebben az évben. A mezőgazdasági árak első félévi 5,7 százalékos mérséklődése azonban szokás szerint sokkal kisebb mértékben jelenik meg a terméklánc felsőbb szintjein. Az élelmiszeripar belföldi árai 1,5 százalékkal csökkentek az első félévben, míg az élelmiszerek fogyasztói árai igen kismértékű, 0,5 százalékos emelkedést mutattak az első nyolc hónapban. A kilátások az év további részében sem változnak. A Takarékbank Agrár Központja azzal számol, hogy a mezőgazdasági árak – ha egyre lassabb ütemben is – de idén tovább süllyednek.

Statisztika

A magáncég is bővülést mér

Kiemelkedően nőtt az alkoholmentes italok bolti eladása

Több mint 1000 milliárd forint forgalmat ért el az élelmiszerek kiskereskedelme 2014. december és 2015. július között a Nielsen által mért kilencven termék kategóriában. Ez 4 százalékkal haladja meg az előző évi hasonló időszak értékét, míg a bolti eladások mennyisége 3 százalékkal emelkedett.

A hűhullám is látszik

A nagy forgalmú alkoholmentes szomjoltó italok kiemelkedő növekedése jelentős mértékben járult hozzá az átlagos forgalom bővüléséhez. Gyümölcslezből 10, jeges teából 9, szénsavas üdítőitalból és ásványvízből pedig 7-7 százalékkal emelkedett a boltok bevétele december és július között, a tavalyi hasonló periódushoz viszonyítva. Mellettük figyelemre méltó, kétszámjegyű növekedést értek el mind értéket, mind mennyiséget tekintve például az energia- és sportitalok, illetve a chipsek.

Tovább erősödnek a diszkontok

A bolttípusok súlyánál két fontos tényező érdemel említést: Az élelmiszereknél továbbra sem nőtt a kiskereskedelem koncentrációja. Teljes hazai forgalmukból a 400 négyzetméteresnél nagyobb üzletekre ugyanúgy 66 százalék jutott a legutóbbi nyolc hónap során, mint egy évvel korábban. Ezzel együtt kis mértékben erősödött a hagyományos kis üzletek közül a csaknem hatezer hagyományos, 51-200 négyzetméteres egység piaci pozíciója. Értékben mért piacrésztük ugyanis 17 százalékról 18-ra emelkedett, egyik nyolc hónapos időszakra a másikra. Ezzel egy időben a közel tízezer egységből álló 50 négyzetméteres és kisebb boltok részaránya 9-ről 8 százalékra csökkent.

Az élelmiszerek kiskereskedelmi forgalma értékben és mennyiségben is bővült minden régióban, de eltérő mértékben. Mindkét szempontból átlag feletti növekedési arányokat regisztráltunk a Budapestet és Pest megyét magában foglaló centrumban. Csak értéket tekintve pedig a délkeleti régióban.

A Nielsen által mért kilencven élelmiszer kategória értékben mért kiskereskedelmi forgalmából a bolttípusok piaci részesedése. Százalékban.

Bolt típus	2013. december- 2014. július	2014. december- 2015. július
2 500 nm felett	28	27
401-2 500 nm	38	39
201-400 nm	8	8
51-200 nm	17	18
50 nm és kisebb	9	8

Forrás: Nielsen

Takarék Agrár Központ kommentár

A kiskereskedelmi forgalom növekedéséből a diszkontok és a kisebb, jellemzően hazai tulajdonú üzletek hálózatai veszik ki leginkább a részüket. A Takarékbank Agrár Központja azzal számol, hogy a hipermarketek részesedése lassan ugyan, de tovább mérséklődik az élelmiszerforgalomban.

Szabályozási, pályázati információ

5. pályázati kör

38 milliárd forintot kapnak a fiatal gazdák

Több mint háromezer fiatal gazda összesen 38 milliárd forint támogatást nyert el induló gazdaságának fejlesztéséhez a Fiatal gazda programban ötödik alkalommal kiírt pályázat keretében - ismertette a most lezárult pályázat eredményeit a Miniszterelnökség vidékfejlesztésért felelős államtitkára.

Eddig 97 milliárd forintot kaptak

Kis Miklós Zsolt közölte: egy-egy gazdálkodó 40 ezer eurót, mintegy 12 millió forintot kap. Hozzátette, hogy az ötödször meghirdetett pályázatra május 18. és június 1. között 6943-an nyújtották be pályázatukat, az érdemi pályázatok száma 5041 volt. Az államtitkár elmondta, hogy 2007-től a fiatal gazdák induló támogatására összesen 97 milliárd forint forrást fordítottak, ebből az összegből 8281 agrárvállalkozó részesült. A pályázati támogatás azt szolgálja, hogy minél több fiatal válassza a mezőgazdasági munkát, vidéki életet. Az államtitkár jelezte: a pályázat népszerűségét az is mutatja, hogy a mostani bírálat során 120 hamis diplomát is sikerült kiszűrni, továbbá mintegy 400-an voltak olyanok, akik mesterségesen teremtették meg a körülményeket, hogy indulhassanak a pályázaton, például úgy, hogy egy tanyára többen is bejelentkeztek. Volt olyan tanya, amelynek címére 16 ember volt bejelentve. Kis Miklós Zsolt közölte: a fiatal gazdálkodók az ötödik kiírás forrásaihoz még idén 90 százalékban hozzájuthatnak, míg a fennmaradó hányadot 2016-ban fizetik ki. A 2007-2013-as programozási időszak támogatásainak maximális forrásfelhasználása érdekében meghosszabbították a kifizetési kérelmek benyújtási határidejét, így a gazdálkodóknak a kérelmet szeptember 30. helyett október 21-ig kell benyújtaniuk. Az államtitkár utalt arra is, hogy a mostani uniós költségvetési ciklusban - 2020-ig - a fiatal gazdák támogatására összesen 76 milliárd forint áll majd rendelkezésre. Ebből 38 milliárd forint lesz az induló gazdálkodók támogatása, míg a forrás másik fele a gazdálkodók beruházásainak, például az öntözés fejlesztésének a támogatását szolgálja. (forrás: MTI)

Takarék Agrár Központ kommentár

A támogatási rendszerek által leginkább preferált termelői csoport a fiatal gazdáké. A közvetlen támogatásoknál kiegészítést, a Vidékfejlesztési Programban külön alprogramot, beruházási támogatási kedvezményt kapnak. A takarékszövetkezeti integráció is kiemelt figyelmet fordít a fiatal gazdákra.

FRISS MVH KÖZLEMÉNYEK

[112/2015. \(IX.15.\) MVH Közlemény](#) a dohány szerkezetátalakítási nemzeti program alapján megállapított jogosultság jogosultjának személyében bekövetkezett változással kapcsolatos eljárási szabályokról

[111/2015. \(IX. 15.\) számú MVH Közlemény](#) 2015. évtől kezdődő dohány szerkezetátalakítási nemzeti programban történő részvételről és a 2015. évre vonatkozó kötelezettség-megosztásról

[110/2015. \(IX. 14.\) számú MVH Közlemény](#) a sertéságazati stratégiai intézkedések keretében a törzstenyészetek fejlesztését szolgáló mezőgazdasági csekély összegű támogatás 2015. évi igénybeviteléről

[109/2015. \(09.11.\) számú MVH Közlemény](#) az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (zöldítés támogatás) kapcsán alkalmazandó kompenzációról és az ökológiai gazdálkodásban résztvevő területekkel kapcsolatos szabályok változásáról

[108/2015. \(IX. 08.\) számú MVH Közlemény](#) az Európai Halászati Alapból a 2. támogatási tengely szerint nyújtandó beruházási támogatások kifizetésének igényléséről

[107/2015. \(IX. 8.\) MVH Közlemény](#) a szőlőültetvények szerkezetátalakításához és -átállításához a 2012/2013 borpiaci évtől igényelhető támogatás feltételeiről szóló 142/2012. (XII. 27.) VM rendelet alapján a 2015. pénzügyi évre kifizethető támogatási keretösszeg közzétételéről

[106/2015. \(IX. 2.\) számú MVH közlemény](#) az egyes állatbetegségek és zoonózisok felszámolására, az ellenük való védekezésre és figyelemmel kísérésükre irányuló nemzeti programok 2015. évi finanszírozásának szabályairól szóló 50/2015. (VIII. 17.) FM rendelet szerinti támogatás igénybeviteléhez rendszeresített nyomtatványokról

[105/2015. \(VIII.31.\) számú MVH Közlemény](#) a 2015. évi termeléshez kötött és átmeneti nemzeti anyatehéntartás támogatási kérelemhez kapcsolódó kiesés-pótlás bejelentésekről

[104/2015. \(VIII. 28.\) számú MVH Közlemény](#) a szőlőfeldolgozás és a borkészítés során keletkező melléktermékek kivonásáról és támogatással történő lepárlásáról szóló 70/2012. (VII. 16.) VM rendelet szerint a 2016. pénzügyi évben kifizethető támogatási keretösszegekről

[103/2015. \(VIII. 28.\) számú MVH Közlemény](#) az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Magyar Nemzeti Bank által meghirdetett egyes Hitelprogramok keretében nyújtott kedvezményes kamatozású hitelhez, kamattámogatáshoz, valamint kezességvállaló intézmények által nyújtott intézményi kezességvállaláshoz, illetve kezességi díjtámogatáshoz kapcsolódó csekély összegű támogatások támogatástartalmának nyilvántartásba vételi eljárásáról szóló 85/2015. (VII. 24.) számú MVH Közlemény módosításáról

Kiemelt téma

Új AKG, régi célok	<p>Új AKG, megújult szabályok</p> <p>Az agrár-környezetgazdálkodási támogatás (AKG) céljai nem változnak: a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, valamint a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése.</p> <p>Az AKG kiemelten támogatja még a biodiverzitás megőrzését; a természet, a víz és a talaj védelmét, a klímaváltozás elleni küzdelmet és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával. Az AKG kifizetés az előírásokban meghatározott gazdálkodói többletvállalásoknak az ellentételezésére szolgál, nem fogható fel tehát csak egyszerűen többletvállalás nélküli „támogatásnak”. A többletvállalásoknak hatással kell lennie az agrárkörnyezet minőségének fenntartására, fejlesztésére.</p>
5 éves program	<p>Ami változik</p> <p>A Vidékfejlesztési Programban (VP) az AKG-ről leválik az Ökológiai gazdálkodás, amely külön alintézkedésbe kerül. A tervezetek szerint az Ökológiai gazdálkodás intézkedés pályázati kiírása az AKG pályázati kiírását követően kerül meghirdetésre, de a támogatási kérelmek beadására várhatóan egy időben kerülhet majd sor. A kötelezettségvállalás időszaka mindkét esetben 2016. január 1. - 2020. december 31. közötti naptári évekre vonatkozik, melyhez a többi VP területalapon nyújtott támogatás is csatlakozik.</p> <p>A VP-ben lévő valamennyi támogatás esetében a támogatások igénylésének menete megváltozik: a támogatási feltételeket nem jogszabályokban, hanem pályázati felhívásban hirdetik meg, azokra pályázatot (támogatási kérelmet) kell majd benyújtani. A pályázati felhívások a www.palyazat.gov.hu honlapon jelennek meg. A területalapon nyújtott támogatásoknál – így az AKG és az Ökogazdálkodás esetében is - a pályázat benyújtására az eddigiekhez hasonlóan az MVH elektronikus felületén lesz majd lehetőség. A támogatások odaítélésére polgári jogi alapon, az AKG és Ökogazdálkodás esetében támogatói okirat kibocsátásával kerül sor. A pályázat benyújtásához a területek lemérése a tervezet szerint mindkét esetben elvárt.</p>
Kötelező elemek	<p>Tematikus előírás csoportok</p> <p>Az új AKG egyik fő jellemzője, hogy nem a megszokott célprogram alapján épül fel, hanem a kötelezettségeket előírás alapon határozza meg. A támogatás alapját a területhasználat adja, amely tekintetében 16 tematikus előírás csoportot különböztet meg.</p> <p>1. Agrár-környezetgazdálkodási alapsomag (kötelező): az alapkövetelményeken túlmutató előírások. Az alapsomag előírásaihoz egy kifizetési összeg tartozik. Az előírások között találhatóak alapelőírások (A) és zonális alapelőírások (ZA). A zonális alapelőírások olyan előírások, amelyek a horizontális tematikus előírás csoportoknál adott esetben választhatóként jelennek meg, azonban a zonális tematikus előírás csoportok esetében az alapelőírások részét képezik. Ennek megfelelően betartásukért a kifizetés az alapelőírásokkal együtt egy összegben történik.</p>
Választható elemek	<p>2. Választható előírások (V): az alapsomagon túli olyan előírások, amelyek különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti elvárások, talaj- és vízvédlem, biodiverzitás megőrzése, stb.) kezelnek, és amelyekből a támogatásra jogosultak szabadon választanak. A kifizetési összeg előírásonként került meghatározásra.</p> <p>A választható előírások felvételére vonatkozó szabályok</p> <ul style="list-style-type: none"> • A magas természeti értékű (MTÉT) szántó- és gyepterületek tematikus előírás csoportok

esetében nem kötelező az alapcsomagon felül előírást választani. A többi tematikus előíráscsoport esetében, amennyiben a választható előírások száma megengedi, legalább kettő előírást kell választani.

- Tematikus előírás-csoportonként legfeljebb kétféle előíráscsomag alakítható ki. Az adott tematikus előíráscsoportban szereplő minden kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre e két előíráscsomag valamelyikét lehet választani, további kombinációs lehetőség nincs.

- Mindkét előíráscsomagnak (amennyiben a választható előírások száma megengedi), legalább kettő választható előírást kell tartalmaznia, amelyek közül legalább az egyik előírás eltér a másik előíráscsomagban szereplő két választott előírástól.

Egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre kizárólag egy agrár-környezetgazdálkodási tematikus előíráscsoport alapján igényelhető támogatás, a fenti kombinációs lehetőségekkel.

A támogatási összeget az alapcsomagra egy összegben, majd ezen felül előírásonként kell kiszámítani, vagyis az adott területre felvehető összes kifizetési összeg az alapelőírások, valamint a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összegektől függ. Ezen összegek nem haladhatják meg a tematikus előíráscsoportra hektáronként meghatározott összeget.

Kötelezettségvállalások és követelmények

Az AKG-ba belépő minden gazdálkodóra vonatkoznak a következők:

- A gazdálkodó gazdálkodási naplót köteles vezetni, amely az adott év január 1-jével kezdődik és adott év december 31-ével zárul. A gazdálkodási naplót a kötelezettségvállalási időszak utolsó évét követő 5. év végéig meg kell őrizni.

- A támogatásra jogosult gazdálkodóknak 2016. december 31-ig agrár-környezetgazdálkodási képzésen kell részt vennie.

- Amennyiben az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés keretében vállalt előírást a kedvezményezett az adott évben az adott táblára vonatkozóan a 10/2015. (III. 13.) FM rendelet szerinti ökológiai jelentőségű terület előírásaként is el kívánja számolni, abban az esetben az agrár-környezetgazdálkodási kötelezettség teljesítéseként nem kerül figyelembe vételre.

- gazdálkodási napló meghatározott adatainak elektronikus beküldése (webGN)

- monitoring adatszolgáltatás

- táblaméret: 0,25 ha

- A kedvezményezettnek a kötelezettségvállalással érintett teljes területen a támogatási időszak ötéves időtartama alatt az adott év minden napjára vonatkozóan jogszerű földhasználnak kell lennie és be kell tartania az általa vállalt előírásokat.

Tematikus előíráscsoportok előírásaitól függő követelmények

1. Tápanyag-gazdálkodási terv meghatározott adatainak elektronikus beküldése.

2. A gyepgazdálkodási tematikus előíráscsoportok esetében támogatásban az a kérelmező részesülhet, aki a kötelezettségvállalás időszakában a legeltethető állatokra vonatkozóan a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet alapján vezetett nyilvántartásban a legeltethető állatállomány folyamatos tartójaként szerepel.

AKG alapkövetelmények (Referenciaelemek)

A korábbi ciklus AKG minimumkövetelményei helyett új követelményrendszer lép életbe. Ezek betartásáért külön támogatás nem adható, ugyanakkor ezek a követelmények minden AKG intézkedésbe belépő gazdálkodó számára kötelezőek:

A támogatásra jogosultnak a teljes támogatási időszak alatt be kell tartania az alábbi

A szokásos követelmények

követelményeket:

- Kölcsönös Megfeleltetés előírásai és követelményei
- A zöldítésről szóló FM rendeletben szereplő minimumkövetelmények
- A Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat követelményei
- Az integrált növényvédelem általános elveinek betartása.

Amennyiben a gazdálkodó a feltételek ismeretében úgy dönt, hogy támogatási kérelmet nyújt be, úgy az alábbiak figyelembe vétele fontos:

Jogosultsági kritériumok

- A támogatással érintett terület minden tematikus előírás csoport esetében minimum 1 hektár, ültetvény tematikus előírás csoport esetében a “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás választása esetén maximum 2 hektár. A “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás szőlőültetvény esetében nem választható.
- Ültetvény földhasználati kategória esetében a “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás választása kivételével a támogatásba behozott ültetvény életkora a pályázat benyújtásának időpontjában nem lehet több, mint 20 év (kivéve dió, gesztenye és szőlő).
- Zonális előírás felvétele csak a MePAR-ban feltüntetett – a területi kritériumoknak megfelelő – terület esetében lehetséges.
- Az agrár-környezetgazdálkodási támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egyúttal nem vonható be az ökológiai gazdálkodás támogatásba is. Az AKG támogatásba nem vonható be a 10 éves kötelezettségvállalással érintett ÚMVP AKG Környezetvédelmi gyeptelepítés célprogrammal érintett területe. A támogatási kérelmek elektronikus úton történő benyújtására várhatóan 2015 őszén lesz lehetőség. Ezt követően kérelmet beadni már nem lehet, a határidő elmulasztása jogvesztő lesz. Egy kérelmező egy támogatási kérelmet nyújthat be, de egy támogatási kérelmen belül több tematikus előírás csoport megvalósítására is igényelhető támogatás.

Egy kötelezettségvállalással érintett területre csak egy tematikus előírás csoport adható meg. A kérelmező köteles meghatározni a támogatásba bevinni kívánt földterület nagyságát. A terület beazonosítását a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre legalább 3 méter pontossággal beazonosító EOVS koordinátákat alfanumerikusan, shape file feltöltésével, vagy az ÚMVP AKG támogatásban részesült gazdálkodók esetében az ott felmért poligonok kiválasztásával is lehetőség van elvégezni. A földterület beazonosítását a kérelmezőnek a támogatási kérelem beadásával együtt el kell végeznie.

A támogatási kérelmeket pontozási rendszer alapján bírálják el. A pontozási rendszerben a következő értékelési szempontok szerint választják ki a támogatásra kerülő gazdálkodókat:

- területi szempontok – a bevont terület környezeti meghatározottsága (Natura 2000, nitrátérzékeny terület, THÉT (korábban KAT) terület, stb.),
- a választott előírások alapján számított környezeti hozzáadott érték,
- egyéb szempontok: a gazdaság mérete, agrárvégzettség, szaktanácsadói javaslat alapján tett vállalás, állatállomány megléte, a gazdaság teljes méretéhez képest az AKG-ba bevitt területek aránya, 5 éves földhasználati jogosultság megléte az érintett területek arányától függően.

A pontozási rendszerről részletesebb információk a pályázati felhívásban jelennek meg.

A támogatási kérelem benyújtása során – amennyiben releváns – mellékelni kell:

1. a szaktanácsadó által kiállított igazolást, melyen igazolja, hogy az előírás csoportokat a közreműködésével állították össze,
2. a családi gazdaság nyilvántartásba vételéről szóló határozatot,
3. a végzettséget igazoló oklevelet illetve bizonyítványt,

4. a gazdasági társaság alkalmazottjának munkaszerződését, amennyiben az alkalmazott végzettségét igazoló oklevél illetve bizonyítvány kerül benyújtásra,
5. őshonos és veszélyeztetett állatok tartása esetén tenyésztőszervezeti igazolást.

A támogatási kérelem mellékleteit jpg vagy pdf formátumban, elektronikus úton kell benyújtani a támogatási kérelem részeként. Öt évre szóló földhasználat megléte már előnyt jelent, ezt azonban nem kell dokumentálni, mert az MVH az adatokat a földhasználat, illetve ingatlannyilvántartás alapján veszi figyelembe. Ugyanez vonatkozik azon esetre is, amikor többletpontot jelent a gazdálkodó számára a támogatási kérelem benyújtási időszakának utolsó napján meglévő legeltethető állatállomány (0,2 ÁE/ha). Ezt sem kell a gazdálkodónak igazolnia, azt az MVH ellenőrzi a hiteles nyilvántartásból.

A támogatás intenzitása 100% gyep, ültetvény és nádas földhasználati kategória esetében

A támogatás mértékét szántóföldi gazdálkodás támogatása esetében a mezőgazdasági termelő tárgyévi egységes kérelmében bejelentett összes szántó, gyep és ültetvény hasznosítási módú terület méretétől függően kell megállapítani, tehát csak a szántó esetében kell a degresszivitást alkalmazni az alábbiak szerint:

Egységes kérelemben bejelentett terület mérete (ha), támogatásintenzitás szintje:

- 1 – 300 ha 100%
- 300,01 – 1200 ha 85%
- 1200,01 ha felett 50%

Fontos:

- A vetésszerkezeti előírásokat kizárólag fővetésű növényeknél kell értelmezni – egységes kérelem első növénye -, tehát nem alkalmazható a diverzifikációnál alkalmazott lehetőség.
- A támogatás több olyan előírást is tartalmaz, amely a zöldítésben bejelentett ökológiai fókuszterületekkel hasonló természetű (pl. zöldugár, zöldtrágya, szántóföldi szegély). A kettős finanszírozás elkerülése érdekében azon terület, mely EFA-ként megjelölésre kerül az egységes kérelemben, az nem vehető figyelembe az AKG előírások teljesítéséhez (pl. vetésszerkezet).

(Az összeállítás a NAK kiadványa alapján készült)

A kiadványt a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. munkatársai készítették. A benne közölt megállapítások objektív és független magyarázatot tartalmaznak. Az itt közölt információk hiteles forrásból származnak, mindazonáltal az információk valóságának megfelelőségéről, helytállóságáról a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. biztosítékot nem kapott, ezért a dokumentumban leírtak teljességével és pontosságával kapcsolatban sem a dokumentum készítői, sem a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. semmilyen felelősséget, illetve szavatosságot nem vállalnak. A kiadványban közölt előrejelzésekre, becslésekre és véleményekre a piaci viszonyok változása hatással lehet, azok megváltoztathatóak külön figyelmeztetés nélkül. Az elemzésben kialakított vélemények nem tekinthetők befektetési ajánlatnak, vásárlásra vagy eladásra történő felhívásnak.